
گفتمان قدرت در نمایش نامه «جشن تولد» نوشته هارولد پینتر*

■ بهروز محمودی بختیاری [نویسنده مسوول]

■ علی امن پور

تاریخ دریافت مقاله: ۹۳/۰۴/۰۴ | تاریخ پذیرش نهایی: ۹۳/۰۶/۲۵

---

* (برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد علی امن پور - استاد مشاور، بهروز محمودی بختیاری)

گفتمان قدرت در نمایش نامه «چشن تولد» نوشته هارولد پینتر

بهرروز محمودی بختیاری | دانشیار، دانشکده هنرهای نمایشی و موسیقی، پردیس هنرهای زیبا دانشگاه تهران

علی امن پور | کارشناس ارشد ادبیات نمایشی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

چکیده

هارولد پیتتر به عنوان یکی از نماینده‌های تاثیرگذار تئاتر بریتانیا در قرن بیستم محسوب می‌گردد. اهمیت و سهم شگرف وی در تئاتر مدرن در یک ترمینولوژی تئاتریکال به نام "پیتترسک" خلاصه شده است. گرچه نمایش‌نامه‌های پیتتر از طرح‌های مینی‌مال و کاراکترهای محدود بهره‌مند هستند، اما دیالوگ‌ها پر از تنش‌های قدرتمند می‌باشند. قدرت، تنها عنصر و المان مهم نمایش‌نامه‌های وی محسوب نمی‌شود و تمی تکرارشونده است که به شیوه‌های مختلف در نمایش‌نامه‌های او دیده می‌شود. مبارزه‌ها و کشمکش‌های قدرت بین کاراکترهای سلطه‌گر و تحت‌سلطه در نمایش‌نامه‌های او وجود دارد. با در نظر گرفتن تئوری گفتمان و قدرت میشل فوکو، فیلسوف فرانسوی، این پژوهش یکی از نمایش‌نامه‌های نخستین پیتتر، یعنی *جشن تولد* را از منظر روابط قدرت تحلیل می‌کند و استدلال می‌کند که کاراکترهای این نمایش، میل قوی‌ای به قدرت دارند که آن‌ها را به تهدید دوروبرشان آگاه می‌سازد. علاوه بر این، بازتاب قدرتی که در نمایش‌نامه *جشن تولد* به نمایش گذاشته می‌شود بعدها سیاست ضد هژمونی رادیکال پیتتر در دوره‌ی اخیر را پیش‌بینی می‌کند.

واژگان کلیدی: هارولد پیتتر، جشن تولد، میشل فوکو، قدرت، گفتمان